

Läkande läger

På Sveriges enda läger för brännskadade, Burn Camp, samlas deltagare för att byta erfarenheter och hitta nya vägar till en fungerande vardag. Med på lägret finns personal från Karolinska. De ser ett stort behov av en träffpunkt för en patientgrupp som riskerar isolering och en negativ självbild.

TEXT: CHARLOTTE DELARYD
FOTO: OLA LUNDSTRÖM

UNDER EN KORT minut 2011 förändrades 16-åriga Sara Rasmussons liv. Höstterminen hade nyss börjat och niondeklassarna var på lägerskola. På kvällen förberedde de sig för att grilla hamburgare när elden plötsligt exploderade.

– Allt kom på mig, men som tur var hade jag och en kompis gått en kurs i civilförsvaret. Jag rullade runt för att släcka elden och fick hjälp att täcka mitt ansikte. Det hade kunnat bli värre, säger Sara Rasmusson från Örebro.

Men hon blev ändå svårt skadad. Ett år efter olyckan har hon fortfarande bandage om handlederna och bär heltäckande kläder för att dölja ärrvävnad på hals, ben och armar. Hon har dagar när hon inte ens tänker på olyckan, men också tunga dagar.

– Jag har inte bearbetat känslorna ännu, men har lättare att prata om det nu. Jag har blivit mer modig men jag är långt ifrån att gå i shorts igen. Men det här är mitt nya jag och jag vill komma tillbaka.

SARA ÄR DEN yngsta deltagaren i årets Burn Camp som arrangeras av Karolinska Universitetssjukhuset för fjärde gången. Höstsolen brer generöst ut sig över gröna hagar intill kursgården på Gålö nära Dalarö när kaffe dukas upp i en skogsdunge. Samtalen rör sig kring hästridning, brännskador och de olika aktiviteter som pågår under lägret.

För Sara innebär lägret en möjlighet att få prata med andra brännskadade, som kommit längre i bearbetningsprocessen.

– Lägret har varit bra för mig. Jag har kunnat prata om mina känslor och höra hur de andra har tacklat sina. Jag har också velat veta lite om kläder och sånt, hur de andra tänker kring att dölja sina skador.

PERSONALEN PÅ BURN CAMP har anknytning till brännskadavården vid Karolinska. Deras personliga engagemang för lägret är stort, och där arbetstid inte räcker till tar det ideella vid.

16-åriga Sara Rasmusson har haft ett tufft år efter olyckan. På lägret kan hon dela tankar och känslor som ingen annan kan förstå.

– Det är så viktigt för mig att det här lägret blir av. Jag ser att det ger deltagarna så mycket, säger Linda Löfgren, en av projektledarna för Burn Camp och tidigare arbetsterapeut på Karolinska.

Från början var syftet med lägervistelsen att bryta isolering, förbättra självbilden och stärka livskvalitet.

– Men vi har märkt att det viktigaste behovet är att få träffa andra i samma situation och dela erfarenheter. Och vi har märkt att skadan inte behöver synas eller vara stor för att man ska må dåligt av den, fortsätter Linda Löfgren.

För IVA-sjuksköterskan Katarina Åkesson blir de 14 deltagarnas erfarenheter även värdefull kunskap i vardagen.

– När jag möter akut nyskadade ger det mig en styrka att veta hur det blir efter sjukhusvistelsen. Det blir också

Det är lätt att fastna i mönster och tankar som inte går att bryta. Genom en praktisk övning fick lägerdeltagarna hjälp av en coach att hitta nya lösningar på olika problem.

Burn Camp

I USA är läger som riktar sig till brännskadade vanligt. För fyra år sedan tog Kliniken för Rekonstruktiv Plastikkirurgi vid Karolinska initiativ till att arrangera liknande läger i Sverige. Första Burn Camp samlade cirka fem deltagare, men intresset har stadigt ökat. Förhoppningar finns att arrangera fler läger under ett år. Verksamheten har externa finansiärer, med Lions som huvudsponsor. Deltagarna kommer från hela Sverige.

Lägret arrangeras av personal från Karolinska. Från vänster ses Linda Löfgren, fd arbetsterapeut, sjuksköterska Katarina Åkesson, sjukgymnast Agneta Ahlinder och arbetsterapeut Helena Stagnell.

Emil Skoglund gillar lägerliv och är lite av en veteran i gänget med sina fyra Burn Camp.
– Ledarna ska ha en eloge för att de arrangerar lägret. De är verkligen engagerade, säger han.

På Burn Camp samlas deltagare från hela Sverige för att under fyra dagar umgås, ha kul och byta erfarenheter. I år var lägret på Gälö i närheten av Stockholm.

»När jag möter akut nyskadade ger det mig en styrka att veta hur det blir efter sjukhusvistelsen.«

en feedback på hur sjukvården upplevs av patienterna, och man får en annan förståelse.

Många av lägrets deltagare vistas ofta på sjukhus för behandlingar.

– Men vi skulle så gärna få med dem som inte har kontakt med sjukvården. Det här är en liten patientgrupp som saknar bra nätverk utanför vården. Läget är kanske enda gången de kan träffa andra i samma situation.

UNDER LÄGRETS ANDRA dag föreläste Lasse Gustavsson, brandmannen som skadades mycket svårt i en explosion under 80-talet. Hans föreläsning handlar om motivation, att våga bryta tankar och mönster som blir hinder för att kunna utvecklas som person.

– Lasse gjorde ett starkt intryck på mig. Man ser inte hans skador, man ser honom bara som person, säger kurs-

deltagaren Emil Skoglund, 37, från Åmotfors i Värmland.

EMIL DRABBADES AV svåra brännskador som treåring. Han har för länge sedan tappat räkningen på operationer och sjukhusvistelser. Han berättar om en tuff kamp genom skola och förlorade ungdomsår, men nu vill han se framåt.

– Jag tycker det går bra i arbetslivet, men visst möter man fördomar och jag undviker att gå på dans och sånt. Allt är så yttligt där.

Det är hans fjärde Burn Camp och lägervistelserna betyder mycket.

– Det är väldigt trevligt här. Man träffar andra som varit med om samma sak och som kan förstå. Det kan aldrig en kurator eller psykolog göra. Har man varit med om samma grej finns en sympati. Det är nog läkande för många, säger Emil Skoglund. ■